

ZAKON O FINANSIJSKOM LIZINGU

ZAKON O FINANSIJSKOM LIZINGU

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se: posao finansijskog lizinga, ugovor o finansijskom lizingu, prava i obaveze subjekata u poslu finansijskog lizinga i registracija finansijskog lizinga.

Na odnose koji nijesu uređeni ovim zakonom shodno će se primjenjivati opšti propisi.

Posao finansijskog lizinga

Član 2

Posao finansijskog lizinga, u smislu ovog zakona, je pravni posao u kojem davalac finansijskog lizinga (u daljem tekstu: davalac lizinga):

1) sa isporučioцем predmeta lizinga (u daljem tekstu: isporučilac) ugovara sticanje prava svojine na predmetu lizinga, prema specifikaciji primaoca lizinga i pod uslovima koje odobrava primalac finansijskog lizinga (u daljem tekstu: primalac lizinga), ukoliko davalac lizinga i isporučilac nijesu isto lice;

2) sa primaocem lizinga ugovara posao finansijskog lizinga kojim se obavezuje da na primaoca lizinga prenese ovlašćenje držanja i korišćenja predmeta lizinga na ugovoreno vrijeme, a primalac lizinga se obavezuje da za držanje i korišćenje plaća ugovorenu naknadu u ugovorenim ratama.

Davalac lizinga i isporučilac može biti isto lice.

Član 3

Ugovorom o finansijskom lizingu mora se ugovoriti jedna od sljedecih odredaba:

- 1) sticanje prava svojine na predmetu finansijskog lizinga, istekom roka na koji je ugovor zaključen, ili

- 2) sticanje prava otkupa predmeta lizinga, u toku ili na kraju ugovorenog perioda lizinga po ugovorenoj cijeni ili
- 3) obaveza povraćaja predmeta lizinga davaocu lizinga nakon isplate svih rata lizing naknade.

Predmet finansijskog lizinga

Član 4

Predmet finansijskog lizinga (u daljem tekstu: predmet lizinga) može biti pokretna nepotrošna stvar (oprema, postrojenja, vozila i sl.) ili nepokretnosti (zemljišta, zgrade i sl.).

Sadržina i forma ugovora o finansijskom lizingu

Član 5

Ugovor o finansijskom lizingu obavezno sadrži: identifikacione podatke o ugovornim stranama, precizno određenje predmeta lizinga; mjesto, vrijeme i način isporuke predmeta lizinga; datum zaključenja ugovora, potpise ugovornih strana, rok na koji se ugovor o finansijskom lizingu zaključuje; ukupan iznos lizing naknade koju plaća primalac lizinga; iznos pojedinih rata naknade, njihov broj i vrijeme plaćanja i stopu ugovorene zatezne kamate, opciju sticanja svojine ili otkupa predmeta lizinga; način prestanka ugovora o finansijskom lizingu.

Bitni element ugovora o finansijskom lizingu, kada su davaoci lizinga privredna društva ili banke, pored elemenata iz stava 1 ovog člana je i stopa ugovorene redovne kamate.

Pored elemenata iz stava 1 ovog člana, ugovor o finansijskom lizingu može da sadrži i druge elemente kao što su: ugovornu stranu koja je obavezna da osigura predmet lizinga i rizike od kojih treba da bude osiguran, označenje ugovorne strane koja preuzima obavezu da plati troškove i operativne troškove (troškovi transporta, montaže, demontaže, tehničkog unapređenja, zamjene djelova, servisa, tehničko-tehnoloških unapređenja), obučavanje osoblja primaoca lizinga za korišćenje predmeta lizinga, kao i druge elemente o kojima ugovorne strane postignu saglasnost.

Ugovor o finansijskom lizingu mora biti zaključen u pisanoj formi.

II SUBJEKTI U POSLU FINANSIJSKOG LIZINGA

Davalac lizinga

Član 6

Davalac lizinga je vlasnik predmeta lizinga koji prenosi na primaoca lizinga ovlašćenje držanja i korišćenja predmeta lizinga, pod uslovima utvrđenim ugovorom.

Davalac lizinga, u smislu ovog zakona, može biti domaće ili strano pravno ili fizičko lice, odnosno privredno društvo i preduzetnik.

Primalac lizinga

Član 7

Primalac lizinga, u smislu ovog zakona je domaće ili strano pravno ili fizičko lice, odnosno privredno društvo i preduzetnik koji na ime ovlašćenja držanja i korišćenja, odnosno sticanja prava svojine predmeta lizinga plaća lizing naknadu davaocu lizinga u skladu sa ugovorenim uslovima.

Isporučilac predmeta lizinga

Član 8

Isporučilac predmeta lizinga u smislu ovog zakona, je domaće ili strano pravno ili fizičko lice, odnosno privredno društvo i preduzetnik koji u skladu sa ugovorenim uslovima na davaoca lizinga prenosi pravo svojine na predmetu lizinga.

III PRAVA I OBAVEZE DAVAOCA LIZINGA

Dostavljanje specifikacije predmeta lizinga

Član 9

Davalac lizinga dužan je da pribavi predmet lizinga u skladu sa specifikacijom koju mu je dostavio primalac lizinga.

Odgovornost za pravne nedostatke

Član 10

Davalac lizinga odgovara primaocu lizinga za pravne nedostatke predmeta lizinga.

Odgovornost za materijalne nedostatke

Član 11

Za materijalne nedostatke predmeta lizinga, primaocu lizinga odgovara isporučilac, ako drugačije nije ugovoreno.

Davalac lizinga je dužan da u pisanoj formi obavijesti isporučioaca koji odgovara za materijalne nedostatke predmeta lizinga o imenu odnosno nazivu lica koje je primalac lizinga po ugovoru o lizingu.

Obavještenje iz stava 2 ovog člana mora biti dostavljeno najkasnije tri radna dana od dana zaključenja ugovora o lizingu.

Prenos prava svojine na predmetu lizinga na treće lice

Član 12

Davalac lizinga ima pravo da prenese pravo svojine na predmetu lizinga na treće lice, u kojem slučaju treće lice (novi vlasnik) stupa na mjesto davaoca lizinga i preuzima sva prava i obaveze iz ugovora o finansijskom lizingu.

Davalac lizinga dužan je da bez odlaganja, u pisanoj formi obavijesti primaoca lizinga o prenosu prava svojine na predmetu lizinga na treće lice.

Prenos prava svojine na predmetu lizinga na treće lice može se ugovorom isključiti.

IV PRAVA I OBAVEZE PRIMAOCA LIZINGA

Preuzimanje predmeta lizinga i plaćanje lizing naknade

Član 13

Primalac lizinga ima pravo i obavezu da preuzme predmet lizinga na način, u vrijeme i na mjestu utvrđenim ugovorom o finansijskom lizingu.

Primalac lizinga dužan je da davaocu lizinga plaća lizing naknadu u iznosima, rokovima i na način, koji su utvrđeni ugovorom o finansijskom lizingu.

Izmjene predmeta lizinga

Član 14

Izmjene izvršene na predmetu lizinga od strane primaoca lizinga, koje se mogu odvojiti od predmeta lizinga vlasništvo su primaoca lizinga, ako nije drugačije ugovoreno.

Ako primalac lizinga o svom trošku i uz pisanu saglasnost davaoca lizinga bez narušavanja predmeta lizinga, izvrši izmjene koje se ne mogu odvojiti od predmeta lizinga ima pravo na naknadu troškova izvršenih izmjena nakon raskida ugovora o finansijskom lizingu, ako nije drugačije ugovoreno.

Održavanje predmeta lizinga

Član 15

Primalac lizinga je dužan ukoliko drugačije nije ugovoreno, da održava predmet lizinga u ispravnom stanju, da vrši sve neophodne popravke predmeta lizinga i da snosi troškove održavanja.

V POSLJEDICE NEIZVRŠENJA OBAVEZA PRIMAOCA LIZINGA

Raskid ugovora zbog neispunjenja obaveza primaoca lizinga

Član 16

Davalac lizinga ima pravo, ukoliko ugovorom nije drugačije određeno, da raskine ugovor o finansijskom lizingu ako primalac lizinga:

- zadocni sa isplatom prve rate;
- poslije isplate prve rate, zadocni sa isplatom jedne ili više rata za period od najmanje 90 dana od dana njihovog dospijeca;
- znatno povrijedi odredbe ugovora koje se odnose na korišćenje i održavanje predmeta lizinga.

Poseban postupak za sticanje državine na predmetu lizinga

Član 17

Ako davalac lizinga raskine ugovor o finansijskom lizingu u skladu sa zakonom, a primalac lizinga odbije da dobrovoljno vrati predmet lizinga, davalac lizinga može sudu podnijeti predlog za donošenje rješenja o izvršenju, na osnovu kojeg će predmet lizinga biti oduzet primaocu lizinga i predat davaocu lizinga.

Na osnovu predloga za izvršenje iz stava 1 ovog člana u skladu sa članom 16, al. 1 i 2 ovog zakona, nadležni sud će održati ročište na kojem se utvrđuju samo sljedeće činjenice : 1) da postoji pravno valjan ugovor o

finansijskom lizingu registrovan kod nadležnog organa; 2) da je došlo do neispunjenja obaveze od strane primaoca lizinga.

Teret dokazivanja u slučaju iz stava 1 ovog člana pada na teret primaoca lizinga.

Ukoliko sud odluči u korist davaoca lizinga, donijeće rješenje kojim će odrediti izvršitelja i naložiti mu da oduzme predmet lizinga od primaoca lizinga ili lica koje ima državinu na predmetu lizinga i da ga preda davaocu lizinga, pri čemu nije dužan da ih o sprovođenju izvršenja prethodno obavještava.

Izvršitelj ne može odbiti da sprovede, odnosno nastavi sprovođenje izvršenja, osim ukoliko nije pruženo obezbjeđenje da će stvarni troškovi izvršenja biti plaćeni.

Sud je dužan da o predlogu za izvršenje iz stava 1 ovog člana donese rješenje najkasnije u roku od tri radna dana od dana podnošenja istog.

Protiv rješenja o izvršenju iz stava 4 ovog člana nije dozvoljen prigovor.

Postupak oduzimanja predmeta lizinga sprovodi se u roku od tri radna dana od dana donošenja rešenja iz stava 4 ovog člana u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku.

Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana, dozvoljena je žalba drugostepenom sudu u roku od pet dana od dana prijema rješenja.

Podnošenje žalbe ne odlaže izvršenje.

VI PRESTANAK UGOVORA O LIZINGU

Osnovi za prestanak

Član 18

Ugovor o lizingu prestaje istekom roka na koji je zaključen, prenosom prava svojine sa davaoca lizinga na primaoca lizinga, otkupom predmeta lizinga ili raskidom ugovora.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana davalac lizinga je dužan da u roku od tri radna dana od dana prestanka ugovora o lizingu podnese zahtjev za brisanje lizinga iz odgovarajućeg registra.

Propast predmeta lizinga usljed više sile

Član 19

Ugovor o lizingu prestaje ako predmet lizinga bude uništen usljed više sile.

VII REGISTRACIJA LIZINGA

Registracija nepokretnih stvari kao predmeta lizinga

Član 20

Ugovor o finansijskom lizingu koji za predmet ima nepokretnost upisuje se u katastar nepokretnosti u skladu sa propisima kojima su uređeni upisi prava na nepokretnostima.

Registracija pokretnih predmeta lizinga

Član 21

Podaci iz ugovora o finansijskom lizingu čiji su predmet pokretne stvari, prestanak ugovora, kao i drugi potrebni podaci, upisuju se u Registar zaloga Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Registar zaloga) u skladu sa odredbama zakona kojima su uređene zaloge na pokretnim stvarima.

Obaveza upisa

Član 22

Zahtjev odnosno prijavu za upis tereta i ograničenja odnosno podataka iz ugovora o finansijskom lizingu iz čl. 20 i 21 ovog zakona, davalac lizinga je dužan da podnese u roku od tri radna dana od dana zaključenja ugovora o finansijskom lizingu.

VIII KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji davaoca lizinga

Član 23

Novčanom kaznom od stostrukog do dvjestastrukog iznosa minimalne zarade u Republici Crnoj Gori kazniće se za prekršaj davalac lizinga – pravno lice ili preduzetnik ako u roku od tri dana od dana zaključenja ugovora o finansijskom lizingu ne podnese zahtjev odnosno prijavu za upis podataka iz ugovora o finansijskom lizingu odgovarajućem registru (član 22).

Novčanom kaznom u iznosu do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Republici Crnoj Gori kazniće se za prekršaj odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice davalac lizinga.

IX ZAVRŠNA ODREDBA

Član 24

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u »Službenom listu Republike Crne Gore«.

O b r a z l o ž e n j e

I.   Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje Zakona o finansijskom lizingu sadržan je u odredbi člana 12 stav 4) Ustava Republike Crne Gore, prema kojoj se zakonom uređuju pitanja od interesa za Republiku Crnu Goru.

II.   Razlozi za donošenje zakona

Osnovni razlog za donošenje Zakona o finansijskom lizingu ogleda se u potrebi unapređenja poslova finansijskog lizinga u Crnoj Gori, kao specifičnog kreditnog odnosa i njegovo regulisanje pravilima koja će istovremeno odgovoriti zahtjevima pravne sigurnosti i potrebama savremenog poslovnog prometa. U tom cilju, Zakon svojim normama određuje opšte okvire posla finansijskog lizinga, dopuštajući ugovornim stranama da unutar njih, svoje odnose regulišu saglasnošću svojih volja. U tom smislu, princip autonomije volja ugovornih strana i imperativ poštovanja ugovora, u ovom Zakonu našli su svoj puni izraz i primjenu.

U samom pristupu izradi predloga ovog zakona javilo se niz dilema, prije svega, da li je finansijski lizing, kao novi posao, uopšte potrebno regulisati zakonskim putem i, ukoliko jeste, da li ga je potrebno propisati u okviru Zakona o obligacionim odnosima ili urediti posebnim zakonom.

Postojeći Zakon o obligacionim odnosima ne uređuje ugovor o finansijskom lizingu, obzirom da u vrijeme njegovog donošenja, 1978. godine, finansijski lizing nije bio čest posao u domaćem pravnom prometu. Kako se u

posljednje dvije decenije, finansijski lizing razvio u značajan i često primjenjivan pravni posao poslovnog prometa, to se sa stanovišta pravne sigurnosti nameće potreba za njegovim regulisanjem zakonskim putem, a naročito kada se uzme u obzir činjenica da u međunarodnom poslovnom prometu i dalje postoji visok stepen nepovjerenja u pravnu sigurnost onih poslova koji u našoj zemlji nijesu regulisani zakonom.

Druga dilema koja se javila na samom početku izrade Predloga ovog zakona, tiče se pojmovnog razgraničenja finansijskog i operativnog lizinga, kako bi se izbjegle eventualne konfuzije koje bi se mogle javiti u primjeni odredaba ovog Zakona.

Specifičnost posla finansijskog lizinga, koja ga determiniše u odnosu na operativni lizing, jeste kompleksnost transakcije, odnosno činjenica da se u poslu finansijskog lizinga uvijek javljaju tri strane i to : isporučilac predmeta lizinga, davalac lizinga i primalac lizinga, s tim da davalac lizinga i isporučilac može biti isto lice.

Sljedeća specifičnost finansijskog lizinga u odnosu na operativni, jeste u tome, što je rok na koji se zaključuje finansijski lizing je duži u odnosu na taj rok kod ugovora o operativnom lizingu, odnosno, određuje se tako da obuhvata veći dio ekonomskog vijeka trajanja predmeta lizinga. Kod ugovora o operativnom lizingu, predmet lizinga se nakon isteka ugovora, uvijek vraća u državinu davaocu lizinga, pa je samim tim i iznos lizing naknada koju primalac lizinga plaća, uvijek niži u odnosu na iznose naknada u poslu finansijskog lizinga. Sa tog aspekta, ugovor o operativnom lizingu, po svojoj pravnoj prirodi je vrlo blizak ugovoru o zakupu.

Operativni i finansijski lizing imaju različit računovodstveni tretman u Međunarodnom računovodstvenom standardu br. 17, pa je namjera Zakona bila da se jasnim definisanjem pravne prirode posla finansijskog lizinga, izbjegne različit tretman ovog posla u knjigovodstvenim evidencijama subjekata. Time je istovremeno postignuta usaglašenost sa čl. 23. stav 2, alineja 5, Zakona o bankama, koji predviđa posao finansijskog lizinga kao posao koji mogu obavljati banke u RCG.

Predlogom zakona, u članu 4, kao predmet ugovora o finansijskom lizingu, označene su pokretne nepotrošne stvari i nepokretnosti, iako praksa zaključivanja ovih ugovora pokazuje da su predmet ovih ugovora, najčešće, upravo pokretne stvari. Ovakvo opredjeljenje predmeta ugovora o lizingu, u Predlogu zakona, proizilazi iz namjere da se ovim načinom finansiranja, omogući slobodan promet svih stvari koje spadaju u kategoriju »nepotrošnih« stvari, a skorašnja praksa u Crnoj Gori pokazuje da se na tržištu pojavljuje ponuda lizing aranžmana kod kojih su predmet stambene jedinice i poslovni prostori.

III Obrazloženje osnovnih pravnih instituta

Predlog zakona o finansijskom lizingu sadrži 24 člana koji su grupisani u 9 glava, i to : Osnovne odredbe (čl. 1 – 5); Subjekti u poslu finansijskog lizinga (čl. 6 – 8); Prava i obaveze davaoca lizinga (čl. 9 – 12); Prava i obaveze primaoca lizinga (čl. 13 – 15); Posljedice neizvršenja obaveza primaoca lizinga (čl. 16 - 17); Prestanak ugovora o lizingu (čl. 18 – 19); Registracija lizinga (čl. 20 – 22); Kaznene odredbe (član 23); Prelazne i završne odredbe (član 24).

1. Osnovne odredbe

Prvom odredbom Predloga zakona, određena je oblast njegove primjene, a to su : posao finansijskog lizinga, ugovor o finansijskom lizingu, prava i obaveze subjekata u poslu finansijskog lizinga i registracija finansijskog lizinga. Riječ je u suštini, o osnovnim pravnim odnosima relevantnim za finansijski lizing, a to su ugovor o finansijskom lizingu i posao finansijskog lizinga kao izvori iz kojih se rađaju odgovarajuća prava i obaveze subjekata ovog posla, uzajamni odnosi tih subjekata, kao i upisivanje podataka o zaključenim ugovorima o finansijskom lizingu u odgovarajuće evidencije.

Oblast primjene zakona u cjelini je određena formulacijom da se na subjekte i pravne odnose iz posla finansijskog lizinga nastalog u skladu sa ovim zakonom, odredbe drugih zakona primjenjuju u slučajevima koje ovaj zakon ne uređuje (čl. 1 st. 2). Tim putem, utvrđeno je da se zakon kao *lex specialis*, što znači da :

- a) u slučaju kada ovaj zakon i neki drugi zakon opšteg karaktera sadrže različita pravila o određenom pitanju koje ulazi u materiju finansijskog lizinga, primjenjuje se ovaj zakon.
- b) odredbe drugih zakona primjenjuju se na subjekte i odnose koji ovim zakonom nijesu uređeni, što je od posebnog značaja kada je u pitanju supsidijarna primjena Zakona o obligacionim odnosima, čije se odredbe primjenjuju na sva pitanja obligacionopravnog aspekta finansijskog lizinga koja nijesu regulisana Zakonom o finansijskom lizingu.

U članu 2 Predloga zakona, data je definicija posla finansijskog lizinga, čime je ovaj posao u crnogorskom pravnom sistemu dobio svoje precizno pravno određenje. Jedna od njegovih osnovnih karakteristika je trostranost finansijskog lizinga, s tim da davalac lizinga i isporučilac može biti isto lice (čl.2, st 2).

U članu 2 stav 1, predviđeno je da isplatom posljednje lizing rate, primalac lizinga ne stiče pravo svojine na predmetu lizinga, ako nije drugačije ugovoreno, što je posledica osnovne karakteristike ugovora o finansijskom lizingu, koji na primaoca lizinga prenosi samo ovlašćenja držanja i korišćenja a ne i pravo raspolaganja (svojine), pa je primalac lizinga dužan da po prestanku ugovora o finansijskom lizingu izvrši povraćaj predmeta lizinga. Sa druge strane, ugovornim stranama je ostavljena mogućnost da u samom

ugovoru predvide i tu opciju, da se ugovorom o lizingu, pri samom zaključenju predvidi, da isplatom posljednje lizing rate, primalac lizinga postaje vlasnik stvari.

U članu 3, predviđena je mogućnost ugovaranja najmanje jedne od tri opcije (sticanje prava svojine na predmetu lizinga istekom roka na koji je zaključen, ili pravo otkupa predmeta lizinga u toku ili na kraju ugovorenog perioda lizinga ili vraćanje predmeta lizinga davaocu nakon isplate svih rata lizing naknade ili zaključenje ugovora na period koji odgovara većem dijelu upotrebnog vijeka predmeta lizinga.

Član 4 određuje da predmet ugovora o finansijskom lizingu mogu biti pokretne nepotrošne stvari, kao što su oprema, postrojenja, vozila ili nepokretnosti (zemljišta, zgrade i sl.)

Član 5, st. 1 propisuje koji su to bitni elementi ugovora o finansijskom lizingu, dok drugi stav određuje koji se još elementi mogu ugraditi u taj ugovor, pri čemu se ugovorne strane mogu saglasiti i o onome što nije navedeno u ovoj odredbi, a u skladu je sa zakonom.

Ugovor o finansijskom lizingu svrstan je u grupu formalnih ugovora, što znači da isti neće proizvoditi pravno dejstvo ako nije sačinjen u pisanoj formi (član 5 stav 3).

2. Subjekti u poslu finansijskog lizinga

Druga glava Predloga zakona (čl. 6, 7 i 8) sadrži opšta pravila relevantna za određenja subjekata posla finansijskog lizinga i to : njihovo opšte određenje i posebne definicije svakog od njih (davaoca, primaoca i isporučiooca lizinga).

3. Prava i obaveza davaoca lizinga

Treća glava Predloga zakona posvećena je pravima i obavezama davaoca lizinga, i to : obavezi pribavljanja predmeta lizinga koji mora odgovarati specifikaciji koju davaocu lizinga dostavi primalac lizinga (član 9), odgovornosti za pravne nedostatke predmeta lizinga (član 10), obavezi obavještanja isporučiooca da se predmet pribavlja radi zaključenja ugovora o finansijskom lizingu (član 11), prenosu prava svojine sa davaoca lizinga na treće lice i posljedicama tog prenosa (član 12).

4. Prava i obaveze primaoca lizinga

Četvrta glava Predloga ovog zakona posvećena je pravima i obavezama primaoca lizinga, i to : obavezi preuzimanja predmeta lizinga (član 13), obavezi plaćanja lizing naknade (član 13, stav 2), posljedicama izmijena na predmetu lizinga izvršenim od strane primaoca (član 14), te obavezi održavanja predmeta lizinga od strane primaoca, ukoliko drugačije nije ugovoreno (član 15).

5. Posljedice neizvršenja obaveza primaoca lizinga

Odredba iz člana 16 predviđa situacije u kojima davalac lizinga ima pravo da raskine ugovor o finansijskom lizingu (ako primalac lizinga zadocni sa isplatom prve rate, ako primalac lizinga poslije isplate prve rate zadocni sa isplatom jedne ili više rata za period od najmanje 90 dana od dana njihovog dospijeća ili ako primalac lizinga u značajnoj mjeri povrijedi odredbe ugovora koje se odnose na korišćenje i održavanje predmeta lizinga).

Jedno od najznačajnijih i najčešće postavljanih pitanja tokom izrade Predloga ovog zakona odnosilo se na mogućnost davaoca lizinga da, u slučaju raskida ugovora, zbog neispunjenja obaveza od strane primaoca lizinga, predmet povрати na efikasan i pravno siguran način.

Polazeći od tih okolnosti, namjera je bila da se postupak povraćaja predmeta lizinga pojednostavi i skрати što je formulisano članom 17 kojim je u značajnoj mjeri preuzeta rješenja Zakona o zalozi kao sredstvu obezbjeđenja RCG, koja su u praksi već dala pozitivne rezultate.

Na osnovu punovažno zaključenog ugovora o finansijskom lizingu, na osnovu kojeg je izvršena registracija, davalac lizinga ima mogućnost da podnese predlog za izvršenje nadležnom sudu. Na taj način, izbjegnuta je u praksi uobičajena procedura, kada je u pitanju neispunjenje ugovornih obaveza, odnosno izbjegnuto je pokretanje parničnog postupka i sve njegove negativne posledice naročito sa aspekta dužine trajanja i visokih troškova za stranke.

Precizirane su činjenice koje se na ročištu utvrđuju, kao i rokovi za postupanje. U cilju efikasnosti postupka izvršenja, predviđeno je da je sudija pojedinac, postupajući po predlogu za izvršenje, dužan utvrditi postojanje sljedećih činjenice: 1) da postoji pravno valjan ugovor o lizingu registrovan kod nadležnog organa; 2) da je došlo do neispunjenja obaveze primaoca lizinga. Namjera ovakvog načina regulisanja bila je da se nadležnom sudu propišu pravila za efikasno postupanje u ovoj vrsti predmeta, a da se, sa druge strane, izbjegne zalaženje u dokazivanje nekih drugih, u ovom slučaju, irelevantnih činjenica.

6. Prestanak ugovora o lizingu

Šesta glava Predloga zakona odnosi se na prestanak ugovora o finansijskom lizingu. U članu 18 su sadržane odredbe o osnovima za prestanak (protek roka na koji je zaključen, prenos prava svojine sa davaoca lizinga na primaoca lizinga, otkup predmeta lizinga ili raskid ugovora).

Ugovor o finansijskom lizingu prestaje i u slučaju kada predmet finansijskog lizinga propadne usljed dejstva više sile (čl. 19), tako da više ne može biti riječi o njegovom daljem korišćenju. U tom slučaju, ugovor o finansijskom lizingu ostaje bez svog bitnog elementa, pa

više ne može proizvoditi pravna dejstva, i sa aspekta prestanka ugovora, irelevantno je pitanje krivice za propast predmeta.

Ako je do propasti predmeta lizinga došlo usljed dejstva više sile, u tom slučaju nema ni odgovornosti za naknadu štete, a ako je do propasti predmeta došlo usljed krivice jedne od ugovornih strana, druga strana će imati pravo na naknadu štete.

7. Registracija lizinga

Sedma glava Predloga zakona sadrži pravila relevantna za registraciju posla finansijskog lizinga. U njoj su sadržane odredbe o : registraciji nepokretnih predmeta lizinga, registraciji pokretnih predmeta lizinga i obavezi upisa.

Odredbom Člana 20 predviđeno je da se ugovor o lizingu čiji su predmet nepokretne stvari kao predmet ugovora o lizingu, prestanak ugovora, upisuju u katastar nepokretnosti u skladu sa odredbama posebnih zakona kojima se uređuju upisi prava na nepokretnostima.

Odredbom člana 21 predviđeno je da se podaci iz ugovora o lizingu čiji su predmet pokretne stvari kao predmet lizinga, prestanak ugovora, upisuju se u Registar zaloga RCG u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje zaloga na pokretnim stvarima.

Na ovaj način, iskorišćeno je rješenje dato odredbama zakona kojim se uređuje zaloga kao sredstvo obezbjeđenja potraživanja, koje za posao finansijskog lizinga predviđaju posebno mjesto za evidenciju u Registru zaloga RCG.

Ovaj način registracije ugovora o finansijskom lizingu opredijeljen je prije svega razlozima pravne sigurnosti poslovnog prometa. Osim toga registracijom ugovora o finansijskom lizingu, omogućeno je trećim licima da se upoznaju sa podacima koji su upisani u registar, odnosno katastar nepokretnosti, pa se ne mogu pozivati na okolnost da im podaci nijesu bili poznati.

Predlog zakona u članu 22 predviđa da je davalac lizinga obavezan da podnese zahtjev za upis podataka iz ugovora o finansijskom lizingu u roku od 3 dana od dana zaključenja ugovora. Davalac lizinga je predviđen kao strana koja je u obavezi da podnese zahtjev za upis podataka iz ugovora o finansijskom lizingu, iz razloga što je upis predviđen prije svega u njegovom interesu.

Ako davalac lizinga ne izvrši obavezu upisa podataka iz ugovora o finansijskom lizingu, biće u obavezi da naknadi cjelokupan iznos štete koju je usljed tog propusta pretrpjelo treće savjesno lice.

8. Kaznene odredbe

U članu 23, propisan je prekršaj kojim je predviđeno da će se novčanom kaznom od stotrukog do dvjestatrukog iznosa minimalne zarade u Republici Crnoj Gori kazniti za prekršaj davalac lizinga ako ne podnese zahtjev odnosno prijavu za upis podataka iz ugovora o finansijskom lizingu odgovarajućem registru, u skladu sa odredbama ovog zakona.

9. Prelazne i završne odredbe

Deveta glava Predloga zakona odnosi se na prelazne i završne odredbe gdje odredba člana 24 predstavlja standardnu *vacatio legis* odredbu kojom se propisuje rok za stupanje na snagu Zakona (8 dana nakon objavljivanja u »Službenom listu RCG«).